

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение и допълнение
на Закона за възстановяване на собствеността
върху одържавени недвижими имоти

(Обн. ДВ. бр.15 от 21 февруари 1992 г., изм. ДВ. бр.28 от 3 април 1992 г., изм. ДВ. бр.20 от 24 февруари 1995 г., изм. ДВ. бр.40 от 2 Май 1995 г., изм. ДВ. бр.66 от 25 юли 1995 г., изм. ДВ. бр.87 от 29 септември 1995 г., изм. ДВ. бр.94 от 24 октомври 1995 г., изм. ДВ. бр.51 от 14 юни 1996 г., изм. ДВ. бр.61 от 19 юли 1996 г., изм. ДВ. бр.87 от 15 октомври 1996 г., изм. ДВ. бр.107 от 18 ноември 97 г., доп. ДВ. бр.45 от 21 април 1998 г., изм. ДВ. бр.9 от 1 февруари 2000 г., изм. ДВ. бр.30 от 11 април 2006 г.)

§ 1. В чл. 2 се създава нова ал. 3 със следното съдържание:

“Предходната алинея се прилага и за недвижими имоти, които са имали характер на земеделски земи, притежавани преди образуването на трудово-кооперативни земеделски стопанства и държавни земеделски стопанства, независимо дали са били включени в тях или в други образувани въз основа на тях селскостопански организации, дали са в чертите на населените места или са извън тях и независимо от предназначението им към момента на влизане в сила на този закон.”

§ 2. Алинея 3 на чл. 2 става алинея 4.

ВНОСИТЕЛ:

Яне Янев

Мотиви

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за възстановяване на собствеността върху одържавени недвижими имоти

Във връзка с реформата на законодателството след 1989 г. различните правителства и Народното събрание приеха законови и подзаконови нормативни актове, които имаха за цел отстраняване на допуснати от предходните управления посегателства върху правото на частна движима и недвижима собственост на българските граждани. За съжаление, поради сложността на материята и големия обем проблеми, не винаги се намериха най-сполучливите и пълни законодателни решения.

Приложението на реституционната нормативна уредба показва, че има много случаи, когато правото на собственост е било отнето от държавата, общините и от народните съвети в периода след 1944 г. без законово основание или са отчуждени недвижими имоти и движими вещи не по установения тогава законов ред.

С други думи, когато връщането на собствеността става във връзка с отменен отчуждителен закон и приет реституционен такъв, проблемите са преодолими и правото възтържествува, но когато отнемането е станало не по отчуждителен закон (незаконно), приложението на реституционния закон става невъзможно и безпредметно. По този начин се нарушават правата на онези български граждани, чийто имоти са отнети след 1944 г. съвършено противозаконно, в сравнение с други български граждани, по отношение на които поне формално е приложен някакъв отчуждителен закон.

Поради това налице се оказва нормативна празнота в реституционното законодателство, която пряко ощетяваше голяма група правоимащи български граждани, които не можеха да намерят правно основание за връщане на имотите си, респ. и съдилищата биваха затруднявани да произнесат правилни решения, въпреки безспорно установената в конкретните случаи фактическа обстановка.

Това наложи приемането на новелата на чл. 2, ал. 2 от Закона за възстановяване собствеността върху одържавени недвижими имоти. При формулирането на тази разпоредба се стигна до неправилното разбиране, че тя не намира приложение за земеделски земи, когато са отнети без законово основание или отчуждени не по установения законов ред и особено когато върху тях има проведени в нарушение на законите застроителни и други мероприятия.

Това разбиране бе крайно несправедливо и дискриминационно и е дошло време да се отстрани по законодателен ред.

Фактически се създаде двойствен режим при реституцията на недвижимите имоти в зависимост от това дали са били тогава земеделски земи – собствениците на последните са ощетени, защото реално не им е възстановено правото на собственост. Обратното, повечето от собствениците на имоти, които при отнемането им са попадали в чертите на населените места успяха да възстановят правата си.

Особено драстични са примерите, когато дадена земеделска земя е отнета от собственика и включена в ТКЗС, но после попада в чертите на населеното място и върху нея е застроена сграда и/или е включена като апортна вноска в активите на държавно търговско дружество, в последствие приватизирано. Оказва се, че собственикът на тази земя по никакъв начин не може да възстанови собствеността си, нито да получи обезщетение. Защото при включването на неговата земя в активите на някогашното държавно дружество не е извършвано формално отчуждаване на същата по действащите в миналото закони. Сега не се възстановява правото на собственост, защото тези земи вече нямат характера на земеделски земи и Законът за собствеността и ползването на земеделските земи не намира приложение към тях.

С предлаганите сега изменения и допълнения на ЗАКОНА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА СОБСТВЕНОСТТА ВЪРХУ ОДЪРЖАВЕНИ НЕДВИЖИМИ ИМОТИ се цели отстраняване на двойствения режим при реституцията на земя, избягването на дискриминацията на едни български граждани за сметка на други и възтържествуване на основните демократични и конституционни принципи за справедливост и неприкосновеност на частната собственост.

ВНОСИТЕЛ:

Яне Янев